

'Dat ik dit mag meemaken!'

Solidaridad Blad 3/06

Foto Sandra van den Berg

Prijswinnares met Wederzijds naar Brazilië

Van 26 augustus tot 18 september reisde Corrie Lagerweij (63), postbode in Leusden, in het gezelschap van dochter Dicky en acht anderen door Brazilië. In december vorig jaar vroeg Solidaridad om nieuwe donateurs. Door haar werk in de Wereldwinkel en de diaconie van de gereformeerde kerk kende mevrouw Lagerweij Solidaridad. 'Die paar euro per kwartaal, dat merk je niet eens', zegt ze. En zo kwam het dat ze de Wederzijds-reis naar Brazilië won die verloot werd onder nieuwe donateurs. Samen met reisbegeleider Sylvia Heijker van Vereniging Wederzijds vertelt Corrie over haar ervaringen.

'Ik moet altijd zonder jas aan dingen aan mijn huid voelen. Ik ben nu in dezelfde lucht geweest; het stonk er verschrikkelijk. Maar het is niet zo uitzichtloos als ik dacht.'

Sylvia Heijker vertelt het verhaal verder. 'De vuilnisbelt ligt in de wijk Jardim Gramacho in Rio de Janeiro. Mensen hebben er heel weinig. Een klein aantal heeft zich georganiseerd in een coöperatie die afval recyclet en zij slagen er daardoor in een betere prijs te krijgen. De vuilnisbelt moet verplaatst worden en de vuilnisrapers overleggen met de gemeente over de voorwaarden en de manier waarop. Dat gebeurt alleen omdat ze zelf om die gesprekken hebben gevraagd; zonder hun organisatie was dat vast niet gelukt.'

Slapen in een hangmat

In het Amazonegebied, aan een zijrivier van de Rio Tocantins, logeerde het reisgezelschap bij een vrouwengroep die werkt aan emancipatie en economische zelfstandigheid. Corrie: 'We hebben eerst gezwommen. Gewoon gedaan, ook al was ons dat van alle kanten afgeraden in Nederland. Daarna zijn we met z'n allen op de aanlegsteiger gaan zitten en ging het aggregaat voor de verlichting uit. En toen werd het stil, het was bijna volle maan en er waren veel sterren. We zaten daar en lieten de geluiden van het oerwoud op ons afkomen. Langzaam zagen we onweer aankomen, de bliksemflitsen ver weg gingen uren door en dat was heel mooi. De hangmatten hingen onder een afdakje, als er één persoon bewoog deinden we allemaal zachtjes mee. Het sliep heel goed, ik heb echt prima geslapen daar in de natuur. Sommigen klaagden over de muziek uit een bar een eindje

Corrie Lagerweij (rechts) in een hangmat.

Foto Sandra van den Berg

Vuilnisophalers in Rio de Janeiro.

Wat was het hoogtepunt van de reis?

'Dat waren er twee, en het zijn ook de eerste dingen die ik vertel als mensen me vragen hoe de reis geweest is. De vuilnisbelten in Rio de Janeiro en het slapen in een hangmat. Wel heel verschillende dingen, maar toch allebei hoogtepunten. Voor de reis snapte ik niet waarom mensen die wonen op een vuilnisbelt willen blijven leven. Ik dacht zelf altijd dat ik dan liever dood zou willen zijn. Maar in Brazilië heb ik geroken en gevoeld hoe het is. Ik heb de mensen gezien en aangeraakt, heb kinderen zien spelen en mensen zien lachen. Ik heb er hoop gezien.'

Foto Sylvia Heijker

verderop.' 'Maar', vult Sylvia aan, 'muziek, dat hoort ook bij Brazilië.'

Wat was anders dan verwacht?

Corrie: 'Brazilië is altijd heel ver van mijn bed geweest. Ik heb ook nooit het idee gehad erheen te gaan. Ik ging er dus blanco heen, had geen verwachtingen.' Sylvia Heijker was er voor de negende keer maar Brazilië blijft haar verrassen: 'We hebben het altijd over 'kleine boeren' maar dit keer is me opgevallen hoe kleinschalig de boeren inderdaad werken. Ze beschikken nauwelijks over hulpmiddelen: een houten ploeg en een kar met houten wielen.' Corrie vult aan: 'Ik ben zelf geboren op een boerderij en dan denk ik aan een stal met koeien. We ontmoetten een boer die heel blij was met een microkrediet waarmee hij er drie kon kopen.'

Imagens do Povo

In Rio de Janeiro bezocht de groep het project *Imagens do Povo* (Beelden van het Volk) in de wijk Maré. Jongeren krijgen een opleiding fotografie van professionele fotografen. Ze leren opnieuw, en anders, te kijken naar hun eigen leefomgeving. Over dat project heeft Solidaridad eerder uitvoerig bericht in december 2005 en in april 2006 en op de website zijn foto's van *Imagens do Povo* te zien (en te koop). Corrie: 'We waren er op zondag, er waren geen lessen, toch was een aantal leerlingen gekomen om met ons te praten en ons rond te leiden in de wijk.' Sylvia: 'We werden heel hartelijk ontvangen en de jongeren hebben later op straat veel foto's van ons gemaakt.' Corrie: 'Het soort project was heel bijzonder. Iets totaal nieuws want andere projecten hebben meer te maken met het dagelijkse leven. De jongeren fotograferen anders dan traditionele fotografen; helaas

foto Sandra van den Berg

Braziliaanse boer aan het werk met zijn ploeg.

in haar mond. 'Een vreemd gezicht, zou ze hasj roken? Op een gegeven moment bood ze het pijpje ook aan ons aan. Dit had ik nog nooit gezien.' Tja, een gebruik in Zuid-Brazilië: het drinken van maté. In een kalebas wordt maté-thee aangestampt, overgoten met kokend water en gedronken uit een stalen pijpje met een zeefje aan het uiteinde.

De algemene indruk van de Fetrafboeren?

Sylvia: 'Opvallend was de diversiteit aan producten, de armoede en de eenvoudige productiemiddelen. Dat laatste trouwens soms ook ingegeven door de wens het op een eenvoudige manier, en met respect voor de aarde, te doen. De boeren zijn zich met hulp van Fetraf aan het organiseren om gezamenlijk producten op de markt te kunnen brengen en productiemiddelen te kunnen inkopen. Fetraf ziet dit als noodzakelijk voor de toekomst van de gezinslandbouw.

Gudule Boland is campagnecoördinator voor het programma Mensenrechten en Maatschappijopbouw van Solidaridad.

Voor persoonlijke contacten met mensen in ontwikkelingslanden!

Wilt u net als Corrie het echte leven in een ontwikkelingsland ervaren? Meld u dan aan voor onze informatiebijeenkomst over de reizen in 2007 naar Brazilië, India, Indonesië en Tanzania.

U bent van harte welkom op: zaterdag 9 december 2006, om 11.00 uur (de bijeenkomst duurt ongeveer twee uur)
Waar: Stichting Oikos, Mariahoek 16/17, Utrecht
Opgave en informatie bij: Karel van de Putte, tel. 0346-567713, voorzitter@wederzijds.com

Vereniging Wederzijds is een vrijwilligersorganisatie die contacten tussen Noord en Zuid bevordert, ondermeer door het organiseren van reizen naar ontwikkelingslanden.

Tijdens de reizen wordt contact gelegd met mensen en organisaties die werken aan het ontwikkelen en verbeteren van hun eigen leefsituatie. De ontmoeting met mensen staat centraal in de reizen. U zult merken dat de bezoeken een blijvende indruk achterlaten. Deelnemers kunnen ook zelf projecten aandragen voor een bezoek. Naast de projecten bezoeken we natuurlijk ook een aantal bezienswaardigheden.

www.wederzijds.com

foto Sandra van den Berg

De muur van het lesgebouw meldt waarover de lessen gaan.

verkopen ze nog weinig aan de reguliere pers. Positieve berichten over de krottenwijken halen de kranten meestal niet.'

In de deelstaat Mato Grosso do Sul bezocht de groep boeren die zijn aangesloten bij de boerenbond Fetraf-Sul, een projectpartner van Solidaridad. Na aankomst werd de groep ontvangen door diverse burgemeesters en vertegenwoordigers van Fetraf-Sul, er hing een half varken aan het spit en iedereen kreeg ruim de tijd om zich voor te stellen. Na afloop gingen de Nederlandse gasten mee met boerenfamilies waar ze die nacht zouden slapen. Sylvia: 'Iedereen had het boekje "wat en hoe in het Portugees" mee.' Corrie: 'We hebben foto's laten zien van hoe wij thuis leven en toen was het al kwart voor twaalf. Bij het ontbijt stonden allemaal vreemde dingen op tafel – dunne room die als boter op brood werd gesmeerd, honing en een soort stroop - en hebben we vooral daarover "gepraat".' De gastvrouw van Sylvia zat 's morgens na het koeien melken met een pijpje